

Ja Se Soi
ry

JOURNAL

I-2/2024

Rauhan siemeniä kylvämässä

JaSeS^{oi}
ry

JOURNAL

Sisältö 1-2/2024

s.5

s.11

s.19

- 3 Pääkirjoitus
 - 4 Puheenjohtajan kynästä
 - 5 Hannele Huovi on tarinoiden äiti
 - 7 Kaikkosen kolumni
 - 8 Miten JaSeSoi tuli meidän elämäämme?
 - 10 JaSeSoi nuotintaa I
 - 11 Taideprosessi rauhan rakentajana
 - 14 Orff-ideat sodan uhrien apuna Ukrainassa
 - 16 Minun elämäni - Ukraina!
 - 17 Olosuhteiden pakosta Orff-kurssille unelmia toteuttamaan
 - 19 SyysSeSoissa pallotelttiin iloa ja uusia ideoita
 - 21 Ollaanko tuttuja jo?
 - 22 Rytmiksessä rytmejä kaukaa ja läheltä
 - 25 JaSeSoi nuotintaa II
 - 26 Juornal
 - 28 Hallituksen esittely
 - 29 Kurssimainokset
 - 31 Yhdistysinfo
- Takakansi: Kurssikalenteri

JULKAISIJA

JaSeSoi-musiikkikasvatusyhdistys ry
Orff-Schulwerk Association of Finland

PÄÄTOIMITTAJA

Susse Mattila

TOIMITUS

Ulla-Sisko Jauhiainen, Katriina Mathlin,
Susse Mattila, Matleena Parviainen,
Päivi Pulkkinen, Laura Vainio

ULKOASU

Minna Silvennoinen

VALOKUVAT

JaSeSoi ry

ISSN

1238-9242

PAINO

Savion Kirjapaino Oy

Pääkirjoitus

SUSSE MATTILA

Rauhan säveliä

*“Tätä ikuista laulua lauletaan
Yhä maailman kaikissa kylissä
Siitä lapsetkin näkevät uniaan
Kaikkein pienimmät äitinsä sylissä
Rauhaa, rauhaa...”*

TÄMÄ VANHA rauhasta kertova laulu on soinut mielessäni, kun olemme tiiminä valmistelleet tätä rauhan ja musiikin teemoja esille tuovaa lehteämme. Me kaikki varmasti muistamme helmikuun lopun päivän kahden vuoden takaa. Ja todella, kylä, jo yli kahden vuoden ajan ovat uutiset välittäneet meille lohdutonta kuvaa Ukrainan sotatilanteista, mutta ei maailma toki rauhallinen ja tyrskytön ollut ennen Venäjän aloittamaa hyökkäyssotaakaan. Erilaisten aikakausien, sodan, rauhan ja levottomuuksien vaihtelut ovat siivittäneet aina ihmiskunnan elämää vaikuttaen yhtäaikaisesti niin kokonaisten kansojen kuin perheiden, sukujen ja yksittäisten ihmisten elämään. Kaiken tämän keskellä on eletty elämää eteenpäin – myös laulettu ja soitettu, mutta ennen kaikkea toivottu, rukoiltu, että rauha voisi tavoittaa maailman.

Tämän lehtemme teemaksi valitsimme rauhankasvatuksen ja musiikin, sillä juuri rauhan asiaa esillä pitämällä voimme kylvää hyvän siemeniä. Ja mikäpä olisikaan parempi rauhan kylvämisen väline kuin musiikki? Sellisti ja säveltäjä **Pablo Casals** on todennut: “Musiikki karkottaa vihan niistä, jotka eivät rakasta. Rauhattomille se antaa rauhan, itkevät se lohduttaa. Ne, joiden tie on tukossa, löytävät uusia polkuja, niihin, jotka torjuvat kaiken, kasvaa uutta varmuutta ja toivoa.” On tärkeää oivaltaa ja muistaa, että yhdenkin rauhansiemenen kylväminen kannattaa! Maailma muuttuu rauhallisemmaksi yksi sydän kerrallaan.

Tässä lehdessä esittelemme laajan kattauksen rauhan ajatuksia, menetelmiä ja myös säveliä. Tuomme lukijan lähelle sen, miten monenlaisin tavoin voidaan edistää yhteistä hyvää

tällä maapallolla. Puheenjohtajamme **Elisa Seppänen** ennakoii jo tulevaa yhdistyksemme juhluvuotta ja rohkaisee meitä kaikkia tulemaan yhteen ja juhlimaan upeaa yhdistystämme. Musiikkikeskus Resonaarin johtaja **Markku Kaikkonen** muistuttelee musiikin yhteisöllisestä luonteesta. Saamme myös lukea **Hannele Huovin** ajatuksia rauhasta ja sanojen voimasta. JaSeSoi -konkarit **Eija Ahvo** ja **Kati Murtomaa** puolestaan valottavat omaa polkuaan kursseillemme sekä niiden antia omalle työuralleen ja elämälleen. Tiedeartikkelin on lehtemme tällä kertaa laatinut **Annika Mylläri**. Hän kertoo innostavasta ja mielenkiintoisesta Fargerspill-menetelmästä, jonka avulla nuorten yhteenkuuluvuuden tunnetta voidaan tukea monitaiteellisen prosessin avulla – siis rauhankasvatusta parhaimmillaan! Saamme lukea kurssikuulumisia Orff-kursseilta, Syys-SeSoista ja kevään Rytmiksestä. Tutuksi tullaan tällä kertaa **Erja Mesimäen** kanssa. Erja kertoo meille muun muassa kokemuksistaan kansainvälisissä Orff-kursseilta. Lehdessä esitellään myös Orff-työn sovelluksia sodan uhrien auttamisessa ja kerrotaan ajankohtaisesta näyttämöteoksesta. Iloksenne saamme tällä kertaa jopa kaksi nuottia: **Risto Järvenpään** ja **Soili Perkiön** ihanat rauha-aiheiset laulut!

Levoton maailma ympärillämme huokuu monenlaista ääntä ja rytmiä, mutta sydämen rauha on mahdollista löytää hälynkin keskellä. Yhteinen syke, musiikkiin astuminen tukee tässä. Toivon, että elitpä sitten miten kiireistä tai levotonta aikaa hyvänsä tässä keväässäsi, saat maistaa ja muistaa vielä myös rauhaa. Yhteinen syke voi onneksi löytyä jo ihan pian, esimerkiksi kesän kursseilla! Tule mukaan, astu yhteiseen rytmiin!

Rauhan ajatuksin,

Susse Mattila

Puheenjohtajan kynästä

ELISA SEPPÄNEN

Rakas jäsen,

MALTA VIELÄ HETKI. Nosta katseesi pois lehdeltä ja viivähdi yhden tai useamman JaSeSoi-muiston parissa. Mieti vaikka niin pitkälle, että lopulta soitat vanhalle kurssikaverille ja vaihdatte kuulumisia. Ehkä kannustatte toisenne jälleen täydennyskoulutuksen pariin, jakamaan musiikin ja liikkeen tilaa, jossa meistä jokainen on kohdannut ja tullut kohdatuksi toisiamme ainutlaatuisella tavalla. Jokin meissä kasvaa niissä hetkissä, ehkä juuret, varsi, oksat ja lehdet. Juuri tätä kirjoittaessani ajatus kurssien omakohtaisesta monimerkityksellisyydestä tuntuu lämpimänä aaltona kehossani. Tunnen kuinka minussa kasvaa yhteys itseeni ja yhteisöömme.

Rumpujen pärinää ”toktotoktoktoktoktok” – yhdistyksemme täyttää ensi vuonna 40 vuotta! Alamme nousta juhluvoiteen upeiden kurssien ja kohtaamisten kautta. Tulkaa kaikki mukaan, kohta juhlietaan ikinuorta yhteisöä, jonka juuret ulottuvat syvälle kietoutuen toisiimme, ja jonka latvat kurottuvat yhä korkeammalle! JaSeSoista on kasvanut musiikkikasvatuksen globaali suunnannäyttäjä. Olemme luova ja rohkea yhteisö, joka kehittää ja luo musiikkikasvatuksen uusia innovaatioita!

Kurssien järjestelyissä pyyhitään useita hikikarpaloita ennen kuin pidämme toisiamme kädestä laulaen. Kuinka kiitollinen olen siitä, että JaSeSoi ry:n hallituslaiset tekevät vapaaehtoisina töitä löytääksemme yhä uudelleen toisemme merkityksellisestä tilasta, ajasta ja voimasta – kiitollinen, että voimme löytää toisemme lukiessamme tätä lehteä! Kiitos ihan huima Journal-tiimi!

Koronan jälkeen meitä ovat huolestuttaneet kurssien putoavat osallistujamäärät, niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Toivomme, että kurssimme olisivat jatkossakin vetovoimaisia, jotta voisimme parhaalla tavalla edistää luovaa musiikkikasvatusta Suomessa. Siispä, mikäli sinulla on innostava kurssi-idea, ota ihmeessä yhteyttä! Jäsenten toiveesta meillä on mm. kesäkuussa JaSeVieläkinSoi-kurssi, joka on tarkoitettu kai-

kille, mutta erityisesti kutsumme mukaan JaSeSoin alumnereita, kurssikonkareita ja jo eläkepäiviäänkin viettäviä jäseniä. Kurssin erikoisuutena on ”muistojen nauhat” – vapaa tila, jossa voi nauhoittaa parhaita kurssimuistojaan ensi keväänä julkaistavaan pieneen historiikkiin. Tule mukaan ja kutsu toki se kurssikaverikin, jolle hetki sitten soitit!

Myös minä, yhdistyksen puheenjohtaja, täytän ensi vuonna 40. Olemme siis saman ikäiset. Mielestäni meitä yhdistää ainakin nämä väitteet:

Luovuus pitää nuorekkaana
Aina pitää kokeilla uutta
Kansainvälisyys koukuttaa
Kouluttautuminen inspiroi
Matkustan myös zoomin avulla
Asiantuntijuus on yhteisön ominaisuus
Ravintoni saan taide-elämyksistä
Pyrin tekemään hyvää!

Innostetaan edelleen toisiamme kohtaamisiin, sillä niiden avulla osaamisemme vahvistuu ja näköalamme laajenee ja kasvaa.

Iloa ja valoa,

Elisa Seppänen

PS. Muista myös, että kesän lopulla maailman musiikkikasvatusyhteisö saapuu Suomeen! Musiikkikasvatuksen maailmanjärjestön ISME:n 36. konferenssi järjestetään Helsingissä 28.7.-2.8.2024. JaSeSoi järjestää tapahtuman yhteyteen illanvieron, johon toivotan teidät kaikki lämpimästi tervetulleiksi!

Hannele Huovi on tarinoiden äiti

HANNELE HUOVI, MATLEENA PARVIAINEN

KUVA Hannele Huovi

Hannele Huovi tunnetaan palkittuna ja arvostettuna kirjailijana, joka on luonut sanoista kudelmia jo vuosikymmenien ajan. Huovi on kirjoittanut paljon lapsille ja nuorille, mutta hänen tuotantoonsa lukeutuu myös aikuisten romaaneja, novellikokoelmia ja runoja. Musiikkikasvattajille tunnetuimpia Hannelen teoksista lienevät runot ja lorut, jotka ovat taipuneet myös lauluiksi yhteistyössä Soili Perkiön kanssa. Hannele kertoo Journalin lukijoille ajatuksiaan kirjoittajan työstä ja rauhasta.

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 45 vuotta siitä kun aloitit ammattimaisen kirjoittamisen. Olet saanut vuosien varrella lukuisia tunnustuksia ja palkintoja upeasta työstäsi. Lämpimät onnittelut juhluvuonna!

– Tosiaan, kriitikko **Ismo Loivamaa** muistutti tuosta juhluvuodesta, jota en itse olisi huomannutkaan. Ennen kirjoittamista tein radiotöitä, jotka lopetin kokonaan vuonna 1986. Silloin perheessä oli jo aviomies, neljä lasta ja kaksi koi-

raa. Siitä sirkuksesta oli vaikea irrottautua toimittajan töihin ja aloin kirjoittaa, matkustella itsessäni.

Mikä teksteistäsi on oma lempilapsesi ja mikä siitä tekee erityisen?

– Eihän äidiltäkään kysyt, kuka on lempilapsi. Äiti rakastaa ja hyväksyy kaikki lapsensa. Samalla tavalla tunnustan kaikki lapset omikseni. Juuri nyt Vladimirin kirja tuntuu taas ajankohtaiselta. Kirja tarkastelee valtaa ja vallan

ongelmaa monelta puolelta ja pyrkii esittämään sadut, runot ja muun taiteen rauhan rakentumisen keinoina.

– Mukavalta tuntui myös, että sain koota saduistani kirjan ”Huuhuvuoren satuja”.

Samalla sain tarkastella ja muistella omaa elämäni. Muistan varsin hyvin milloin ja miksi satu on kirjoitettu.

KUVA YLLÄ

Soili Perkiö (vas.) ja Hannele Huovi.

“Rauha on yhdessäolon kauneutta.”

Ja aina uusin, tekeillä oleva kirja tuntuu minusta tärkeimmältä. Se on avuttomin ja tarvitsee minua, koska se on vauva.

Kerrottiinko sinulle tarinoita kun olit lapsi? Millaisia muistoja tarinahetkiin liittyy ja ovatko lapsuutesi tarinat tai lorut mukana omissa teoksissasi?

– Lapsilla on tarkat ja suuret korvat. Kasvoin maalla, maalaistalossa, jossa oli aikaa. Kun joku tuli käymään, keitettiin aina kahvit ja tarinoitiin ja vaikka lapset eivät osallistuneet keskusteluun, sain kuulla juttuja kylähulluista, oudoista tapahtumista ja elämästä yleensä.

– Isä kertoi aina illalla ennen nukahdamista sitä samaa satua karhusta, jonka häntä katkesi avantoon. Vieläkin tuo satu nostaa mieleen hanget, kovan pakkasen ja vahvan tähtitaivaan. Äiti taas lorutteli ja lauloi. Kasvoin vahvan loruperinteen piirissä, opin loruista viikonpäivät, kellonajat ja vaikka mitä muuta. Olen sanonutkin, että perinteen lanka on minun kohdallani ohentunut, mutta ei se ole katkenut kokonaan.

Mistä tekstisi saavat alkunsa ja mikä on lempikohtasi tarinan tai runon syntyprosessissa?

– Nyt kysyt vaikeita! Alku voi tulla yllättäen ja ihan mistä vain: joku sanoo jotain, johon tekee mieli kommentoida tai vastata, näen tai kuulen jotain kiinnostavaa tai koskettavaa, tai tunnustelen mielessäni jotain erilaista. Runo voi lähteä liikkeelle myös vahvasta läsnäolosta tai hiljaisuudesta. Parasta on tunne siitä, että jotain sain tai saan sanotuksi. Runoa saatan viimeistellä vielä pitkään.

Sinun ja Soili Perkiön teokset Vauvan vaaka, Karvakorvan laulupurkki, Urpon ja Turpon laulut, Muumiperheen lauluretki sekä Muumiperhe laulaa, OHOI! ja monet muut yhteistyönne hedelmät ovat meille musiikkikasvattajille tärkeitä työkaluja, kiitos siitä! Milloin sinun ja Soilin yhteistyö alkoi ja kuinka se on kehittynyt vuosien varrella?

– **Maisa Krokfors**, jonka jo tunsin, tuli 1990-luvulla Soilin kanssa meille kyläilemään ja siinä sitten tutustuttiin ja heti viihdyttiin yhdessä. Soili teki myöhemmin ”Kuuntelun aikaa” ja sen myötä tutustuttiin paremmin, Soili pyysi minulta muutaman runonkin siihen. Paljonhan me olemme yhdessä tehneet erilaisia töitä, vauvakonsertteja ja tanssiteoksen ”Sydänrumpu” ja teatteriprojekteja ja hauskaa on ollut! Soilin kanssa työskentelystä olen oppinut paljon ja luultavasti Soilikin on oppinut kysymään, voiko tekstiä muuttaa ja muitakin kysymyksiä runoista.

Rauha on tärkeä sana

Lehden teemana on rauha. Mitä rauha merkitsee sinulle?

– Rauha on yhdessäolon kauneutta. Ja yksinäisyydessä rauha on sielun hiljaisuutta. Luulen, että rauha on kaikissa töissäni ollut pohjavirtana ja lähteenä, vaikka joskus tunnenkin levottomuutta.

Olet puhunut rauhasta ja rauhan työstä ja niihin liittyvät teemat näkyvät myös teksteissäsi, kertoisitko niistä?

– Olen ollut huolissani siitä, että militaristinen ilmapiiri lisääntyy koko ajan, enää ei muisteta, että rauhakin on mahdollinen tapa elää. Kohta ei enää ei tuneta koko sanaa: RAUHA!

– **Maria Juneksen** näyttely ”Lasten rauha” oli minulle voimakas heräte. Olin kirjoittanut radiolle lastenkuunnelman, joka oli esitetty 46 vuotta sitten. Viime vuonna se oli synnyttänyt taidenäyttelyn!

– On tärkeää muistaa, että kaikki minkä teemme lasten kanssa jättää jälkiä tulevaisuuteen. Ja ettei rauha kokonaan unohtuisi, päätin käyttää rauha-sanaa joka välissä ja innostaa muitakin siihen.

Näitä ajatellen tein uuden sormilorun kesäkuussa ilmestyvään kirjaamme ”Onko koira kotona?” Se on isovanhempien ja lastenlasten yhteistä leikkiä.

Tämä iso possu

Tämä iso possu täällä sotkee ja pauhaa, tämä pieni possu lähti etsimään rauhaa, tämä pieni possu kysyi: mistä sen löytää, tämä pieni possu lähti tutkimaan pöytää, tämä pieni possu vinkui iloisesti: nyt löytyi rauha, mutta kyllä se kesti!

Hannele Huovin tuotantoa

- *lapsille ja nuorille suunnattuja kuvakirjoja, romaaneja, runoja, leikkiloruja sekä oppikirjoja*
- *aikuisille suunnattuja novellikokoelmia, runoteoksia ja romaaneja*
- *kuunnelmia sekä elokuva- ja teatterikäsitelmiä*
- *käännöstyönä yli 40 lastenkirjaa*
- *teoksia julkaistu ruotsiksi, tanskaksi, japaniksi, viroksi ja saksaksi*

Kaikkosen kolumni

MARKKU KAIKKONEN

Sallivuutta, yhteisöllisyyttä ja välittämistä

TEIMME VUODENVAIHTEESSA kyselyn oppilaiden vanhemmille. Siinä kysyttiin palautetta toiminnasta ja pyrittiin tämän pohjalta tunnistamaan kehityskohteita, jotta toiminta olisi entistäkin laadukkaampaa. Aina on mielenkiintoista saada palautetta, mutta pääosin suuria yllätyksiä vastauksissa ei ollut.

Kyselyn lopussa oli mahdollisuus antaa palautetta tekstimuodossa ja siinä sai samalla kommentoida toimintaa haluamallaan tavalla. Tämä avointen vastausten lukeminen oli lopulta varmaan-kin mielenkiintoisinta kyselyn antamaa antia. Esiin nousi sellaisia asioita, joita emme osanneet kyselyä tehdessä edes ajatella tai kysyä. Opimme näistä vastauksista paljon.

Tein yhteenvetoa teemoista, joita avoimissa vastauksissa nousi esille, ja kaksi keskeistä termiä löytyi useista eri vastauksista. Nämä teemat olivat sallivuus ja yhteisöllisyys – mielestäni erinomaisen hienot analyysit arvioitaessa musiikkioppilaitoksen toimintaa ja toiminnan merkitystä. Keskiöön eivät nousseet musiikilliseen kasvuun tai musiikin oppimiseen liittyvät seikat, vaan keskeistä vastaajien mielestä olivat siis sallivuus ja yhteisöllisyys.

Nämä termit tuntuvat hyvältä ja pa-huksen tutulta. Sama musiikinopetuksen tekemisen lähtökohta on Orff-pedago-giikan keskiössä. Siinähan sallivuus toi-sia ja moninaisuutta kohtaan on opetuk-sen ja samalla pedagogiikan keskeinen lähtökohta. Tämä ajattelu kutsuu kaikki mukaan, ja tavoitteena on luoda osalli-suutta – sallivuutta. Samalla keskiössä on yhdessä tekeminen, yhdessä kokemu-nen ja toisten kanssa jakaminen – yhtei-söllisyys.

JaSeSoin kursseilla ja toiminnassa luonnollisesti opitaan ja opetellaan, mi-ten voisimme yhä paremmin mahdol-listaa musiikin tekemisen ja musiikin oppimisen kaikille. Pedagoginen osaa-minen ja opettajuuden kasvu on tärkeää, ja siihen tarvitaan ideoita ja malleja. Sal-livuuden ja yhteisöllisyyden tematiikka on kuitenkin merkittävä kurssisisältö ja toiminnan tavoite. Uutta opitaan yh-dessä tekemällä ja kokemalla. Tässä ai-kaisemmilla tiedoilla tai taidoilla ei ole merkitystä – tavoitteena on mahdollistaa kurssikokemus, jossa mukaan saa ja voi tulla omana itsenään.

Musiikki on jo perusluonteeltaan yh-teisöllistä. Kokoonnumme sitä kuule-maan, teemme ja opimme sitä yhdessä,

jaamme osaamista toisille ja opimme toisilta. Parhaimmillaan mukaan kutsu-taan kaikki, ja jokaiselle löytyy tärkeä rooli yhteisessä tekemisessä. Luodaan inklusiivinen, moninainen yhteisö, jossa halutaan pitää toinen toisistamme huol-ta ja johon kutsumme kaikki mukaan. Tämä on rauhantyötä parhaimmillaan.

Tätä kokemusmaailmaa ja ihmi-syyden oppimista myös JaSeSoi kurs-seillaan tavoittelee. Tätä samaa toivon syntyvän ja yritän vaalia oman oppilai-tokseni toiminnassa – sallivuutta, yhtei-söllisyyttä ja tätä kautta itsestä, toisista ja koko maailmasta välittämistä.

Markku Kaikkonen on Musiikkikeskus Resonaa-rin johtaja, JaSeSoin monivuotinen kouluttaja ja kunniajäsen.

Miten JaSeSoi tuli meidän elämäämme?

EIJA AHVO JA KATRIINA MURTOMAA

Päätimme kysyä kahdelta JaSeSoi-konkarilta, mitä yhdistys on merkinnyt heille ja miksi he ovat olleet mukana niin kauan, Kati jopa alusta asti.

Eija kiteyttää Nelson Mandelaa lainaten: ”Hyvät ihmiset eivät synny hyviksi. Siihen tarvitaan kasvatusta ja koulutusta.”

Kati:

Olen lastentarhanopettaja pohjakoulutukseltani ja päädyin Sibelius-Akatemian vuoden erikoistumiskoulutuskurssille musiikkileikkikoulunopettajaksi syksystä 1986. **Harri Setälä** ja **Jukka Siukonen** järjestivät meille opiskelijoille MuSiSoi ry:n tapahtuman Sibelius-Akatemiassa Töölössä. Siitä siis ”kaikki” alkoi. Rytmiseminaareja oli siihen aikaan Kuopiossa, ja koko kurssimme osallistui innostavaan tapahtumaan. **Inkeri Simola-Isaksson** ja **Soili Perkiö** ovat olleet elämässäni mahtavia opettajia, ja yleensäkin kurssin vetäjät olivat erittäin ammattitaitoisia – sekä suomalaiset, että ulkomaiset.

MuSiSoi ry vaihtui JaSeSoi ry:ksi, ja silloin itselläni alkoi hurja Orff-kausi. Vuonna 1995 olin Salzburgissa, Soili Perkiö ja **Markku Kaikkonen** olivat myös samalla kurssilla. Sitten osallistuin peräkkäisinä vuosina Orff-tasokurssille Orivedellä ja tein lopputyön vuonna 2000. Noina kesinä lähdin tasokurssille melko väsyneenä lukukauden päätyttyä. Kun tulin takaisin kotiin, perhe kysyi: ”Mitä on tapahtunut, kun olet niin virkeän oloinen?”. Se osoitti miten musiikki voi rentouttaa ja vapauttaa.

Näistä kursseista alkoi syntyä uusi harrastus itselleni, sillä kerran vuodessa yritin osallistua kurseille. Olen alku-aikoina mennyt kurseille yksin, mutta yksinäiseksi en ole itseäni siellä koskaan tuntenut. Nyt on matkan varrella tarttunut mukaan mukavia kavereita ja ystäviä. Kurssit ovat antaneet paljon energiaa elämääni kolmen lapsen äitinä ja ihania

Eija Ahvo ja Katriina Murtomaa.
KUVA Eija Ahvon kotialbumi.

OIKEALLA
Katin ja Eijan
tuotantoa.

ideoita antoisaan työhöni. Laskin, että olen ollut mukana erilaisissa Rytmis-, Maailmankylä- ja SyysSeSoi-jutuissa noin 25 kertaa. Työnantajani Länsi-Helsingin musiikkiopisto ja Helsingin ranskalais-suomalainen koulu ovat suureksi osaksi antaneet minulle mahdollisuuden osallistua näille kursseille.

Kursseilta saamieni ideoiden innoittamana alkoi kehittyä omia juttuja, joista seurasi vuonna 1995 Tiukujen taika -musiikkisatu (WSOY) ja tehtäväkirja ystäväni ja opiskelukavereitteni **Katriina Rasilon** ja **Leena Siitonen-Salomaan** kanssa. Näistä kirjoissa on orffilaisuutta ja Kodaly-metodiikkaa. Vuonna 1998–2003 tein Ebeneser-kaverini **Eeva Harjun** kanssa Kiiltomato laulupolulla (WSOY) kaksikielisen kirjan sekä op-

paan aikuisille, pöytäteatterin ja kolme pienempää seikkailu-, teatteri- ja juhla-kirjaa. **Tuomas Kantelinen** innostui **Kustaa Kantelisen** kanssa sovittamaan kaksikielisiä lauluja Kiiltomato laulupolulla -äänitteeseen.

Jäin eläkkeelle vuonna 2014. Tuoloin kyselin Soililta, vieläkö voisin tul-

la JaSeSoin kursseille. Soili sanoi, että tietysti. Näin kolme lastenlastani saivat nauttia uusista, hauskoista jutuista, joita me yhdessä koimme.

Miten Katista ja Eijasta tuli JaSeSoy-ystäviä?

Kati:

Vuonna 2005 istuimme samassa pöydässä Rääkkylässä **Mari Kaasisen** häissä. Meidät oli plaseerattu samaan pöytään, sillä molemmat olimme sulhasen **Juha Paason** varavanhempia.

Ehkä mahtavin ystävyttämme syventäneistä, yhteisistä JaSeSoy-kokemuksista oli kaksiviikkoinen Ghanan matka, Orff in Africa, vuonna 2010. Koskaan en ole nauranut niin paljon kenenkään kanssa kuin Eijan seurassa. Se oli mahtavaa! Soitimme djembejä ja tanssimme iltaisin ja öisinkin. Tämä ystävyttemme jatkuu edelleen – Eija on ihana ihminen.

Eija:

Minun tuloni JaSeSoy -yhteisöön tapahtui niin, että minua pyydettiin opettamaan kurssille lauluilmaisua. Olikohan se Mikkelissä 2014? En silloin tiennyt JaSeSoista yhtään mitään. Kun olin kurssilla opettamassa, tajusin, että ”Hei – tähän on heimo, johon olen aina kuulunut, mutta ollut jostain syystä ulkopuolella”. Kysyin, saako opettajakin tulla tähän kerhoon mukaan, ja minut toivotettiin heti tervetulleeksi. Siitä lähtien olen osallistunut monille kursseille ja World Villageen. Viime aikoina olemme vetäneet kurseja yhdessä Soili Perkiön ja **Elisa Seppäsen** kanssa ja kehitelleet Elämäni soittolistaa Omakannan tiedostoihin.

Kursseilla on ollut aina monipuolisia, hyviä ohjaajia eri puolilta maailmaa. Kun tiedämme monista tutkimuksista, mikä on musiikin terveydellinen vaikutus erilaisissa muodoissaan, niin kyllä voi itsekkin todistaa, että musiikki on ollut se, joka ryyt suoristaa. Katin kanssa perustimme ystäville oman kerhon nimeltään Wiisas telta. Nimi tulee erään Pohjois-Amerikan alkuperäiskansojen kansanperinteestä. Heillä nainen täyttäänsä 50 vuotta siirtyä Viisaiden teltan

Eija ja Katriina tanssiharjoituksissa Ghanassa 2010. KUVA Eija Ahvon kotialbumi.

jäseneksi, muiden ikänaisten ryhmään. Nuoremmat tulevat kyselemään neuvoja teltan jäseniltä. Näin me keräsimme Katin kanssa eri aloilta olevista, yli seitsemänkymppisistä ystävistämme kahdeksan hengen ryhmän naisia, joilla tiesimme olevan suhteita musiikkiin. Tapaamme kerran kuussa eri teemojen tiimoilta, laulamme, luemme, soitamme, hengittelemme ja keskustelemme yhdessä. Piristämme toinen toisiamme.

JaSeVieläkinSoy

Kati:

Viime syksynä minulle kuutamoyönä pingahti salamana ajatus, että miksi ei voisi olla IkäSeSoy-kurssia eläkeläisille. Soitin Eijalle, Soilille ja Elisalle, ja heistä kaikista ajatus kuulosti hyvältä. Elisa soitti minulle ennen joulua ja kertoi, että kesällä tulee JaSeVieläkinSoy-tapahtuma. Hienoa, että ajatukseni nyt näyttää toteutuvan. Tälle kurssille on tulossa hyviä luennoitsijoita ja aitoa JaSeSoy-meininkiä: tanssia, laulua, musisointia, tasapainoliikuntaa ja kaikkea mikä kehittää eri aisteja. Viime syksynä mietin myös kaverini Agneta Hobinin kanssa sellaista yhdessäoloa, missä voisimme laulaa, tanssia ja toteuttaa itseämme. Eija keksi ja pystytti meille ja viidelle ystävälleni Viisaan Teltan, jonka

alle kokoonnumme noin kerran kuussa. Olemme nauttineet kokoontumistamme ja mikä parasta, koko Teltan väki on tulossa ensimmäiselle JaSeVieläkinSoy-kurssille kesäkuussa.

Eija:

JaSeVieläkinSoy-tapahtumassa vedän laulutyöpajan, jossa perehdymme muistiin ja muistoihin. Haluan käyttää muistoja materiaalina siinä, mitä lauletaan ja miten lauletaan. Mitä musiikki on merkinnyt, sitäkin tutkitaan yhdessä. Musiikki ja muistot yhdistävät.

Kati:

Orffilaisuushan on sitä, että kaikki voivat osallistua yhdessäoloon omalla tavallaan. Se tuottaa iloa, virkistystä ja mielihyvää – myös eläkeiässä.

Eija:

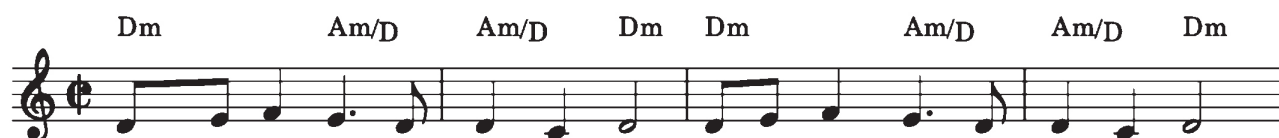
Varmasti on hyvä idea, että siellä on avoimet ovet. Kurssille voi tulla myös ihmisiä, jotka eivät ole olleet JaSeSoissa aikaisemmin. Yhteisöt ovat ikäihmisille tärkeitä, siis tästäkin voisi löytyä uusi yhteisö. Ja kaikkihan tiedämme, että leikki on elämän suola. Leikki, musiikki ja tanssi virkistävät kaikenikäisten aivoja, antavat elinvoimaa, lisäävät luovuutta arkeen. Ja kaikesta tästä on hyötyä omille ja naapureiden lapsille eläkkeellä ollessa.

Kiiltomato ja Tiukujen taika -kirjat on loppuunmyyty, mutta kirjastoista voi niitä löytää. Eija Ahvosta kertovaa Elämän sain soimaan -kirjaa voi kysyä suoraan Eijalta.

”JaSeSoy ry on ollut mahtava elämän eliksiiri.”

Maailman tuulet vaietkaa

säv.&san. Risto Järvenpää, saksankielinen käännös Tilmann Bözinger

1. Maa - il - man tuu - let, vai - et - kaa, vä - ke - vät vuo - ret, kuun - nel - kaa.
2. Maa - il - man lap - set kat - seel - laan pyy - tä - vät mei - tä ker - to - maan:
3. Winds of the world, be si - lent, please. All the strong moun - tains, hear this speech.
4. Can - you see child, fear in her eyes? You just can't tell her lies and lies.
5. Win - de der Welt, schwei - get still. Wie - sen und Wäl - der, hört mir zu:

Jos vain voit - te, niin vas - tat - kaa: "Mil - loin on rau - ha pääl - lä maan?"
"Mil - loin rau - ha on pääl - lä maan?" Maa - il - man tuu - let, vai - et - kaa!
If you can, would you an - swer me: When comes the day for love and peace?
When we peo - ple can live in peace? Winds of the world, be si - lent, please!
Wenn ihr nur könnt, Ant - wort'n gleich, Wann nur herrscht Frie - de in uns rem Reich?

Kuuntele kappale täältä!

Taideprosessi rauhan rakentajana

Norjalainen Fargespill-menetelmä edistää kuulumisen tunnetta

ANNIKA MYLLÄRI JA KATRIINA MATHLIN

KUVA Magnus Skrede

Kokkolalainen Annika Mylläri törmäsi työmatkallaan Norjassa Fargespill-kulttuuritoimintaan. Nuoret esiintyjät ja heistä uhkuva innostus tekivät häneen niin suuren vaikutuksen, että nykyään, viisi vuotta myöhemmin, Fargespill-organisaatio on hänen väitöskirjansa tutkimuskohteena. Yhteistoiminnallinen taideprosessi osallistaa erilaisista taustoista tulevia nuoria ja tekee heistä yhdenvertaisia ja arvokkaita esiintyjä ja taiteen tekijöitä.

Tässä artikkelissa Annika Mylläri esittelee Fargespill-toimintaa tarkemmin ja pohtii monikulttuuristen taideprosessien mahdollisuuksia yhteenkuuluvuuden tunteen tukijana.

Fargespill on osallistava ja yhteistoiminnallinen taideprosessi

Haluaisitko esittää meille jonkin laulun, leikin tai tanssin? Haluaisitko opettaa esittämäsi meille muille? Haluaisitko tämän osaksi esitystämme? Tällaiset kysymykset esitetään norjalaisessa Fargespill-kulttuurikoulussa uudelle tulokkaalle, joka on tyypillisesti 7–25-vuotias maahanmuuttaja tai usein todella vaikeista tilanteista saapunut pakolainen.

Kuulin norjalaisesta Fargespill*-organisaatiosta ja -menetelmästä ensi kertaa vuonna 2019 Norjassa, kun koulun johtaja ja perustaja **Ole Hamre** esitteli toimintaa. Olin vaikuttunut yhteisöllisyydestä ja esitystallenteelta uhkuvasta innostuksen ja ylpeyden tunteesta, ja olivathan nuoret päässeet Oslon Nobeljuhlaankin esiintymään. Organisaatio oli vuonna 2018 päässyt myös itse Nobelin rauhanpalkinnon ehdokkaaksi.

Kaikki sai alkunsa, kun Ole Hamre

oli saanut tehtäväkseen luoda lasten ja nuorten kanssa esityksen Bergenin festivaalille vuonna 2003. Esitys oli tarkoitus yhdistää Bergenin kulttuurikoulun (vrt. musiikkiopisto Suomessa) oppilaiden esitykseen. Hamre halusi esitellä vastakohtaan sellaisille kulttuurikoulun oppilaille, jotka ovat hyviä jonkin vuoksi, käyttämällä esiintyjä, jotka ovat hy-

KUVA YLLÄ Fargespill-organisaatiossa jokainen edustaa ensisijaisesti itseään.

viä jostain huolimatta. Bergenin pakolaisina saapuneet lapset ja nuoret olivat esityksen keskiössä.

Yhdestä esityksestä on vuosien mittaan rakentunut osallistava ja yhteistoinnallinen taiteellinen organisaatio. Myöhemmin perustettu Fargespill-säätiö toimii Bergenissä, Bodössä ja Oslossa. Lisäksi yli 20 paikkakuntaa järjestää lisensoitua Fargespill-toimintaa. Yhteistyötä tehdään koulujen kanssa tuottamalla opetusmateriaalia ja työpajoja. Toiminta saa rahoitusta valtiolta, kunnilta sekä yritys yhteistyöstä.

Fargespill-yhteisössä yksilö näkyy ja kuuluu

Keskusteluissani Hamren kanssa hän ilmaisi useaan otteeseen, että Fargespill on taiteellinen organisaatio, mutta koska filosofia keskittyy siihen, että jokaisella on jotain annettavaa, sillä on myös myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia. Fargespillin tärkeimpiä toimintoja ovat näyttämöesitykset, joissa nuorten tarinoita kerrotaan heidän omien kulttuuriensa musiikillisten aarteiden, tanssiliikkeiden tai rytmien sekä maailmanlaajuisten nuorisokulttuurin kautta. He eivät kuitenkaan edusta mitään muuta kuin itseään.

Fargespill on paikka, jossa osallistujat voivat olla täysin omia itsejään, olla uteliaita muita kulttuureja kohtaan tai kenties paikka tutkia tai säilyttää omia juuriaan. Tämä käy hyvin ilmi entisen jäsenen kuvauksesta kokemuksestaan: "Fargespill on merkinnyt minulle paljon, kun on kyse itseni tuntemisesta. Yhtäkkiä lauloin laulua, jota lauloin lapsena,

jotain, mitä luulin, etten enää koskaan tekisi. Mutta sitten sain tilaisuuden tehdä sen, ja sain yhteyden itseeni. Siihen osaan itsestäni, jonka luulin kadonneeksi ja unohdetuksi. Sillä on merkitystä - sillä, että menneisyys, tulevaisuus ja nykyisyys kietoutuvat toisiinsa. Luulin, että menneisyys oli vain turhaa."

Toiminnassa lähdetään liikkeelle osallistujasta. Mitään varsinaista pääsykoetta Fargespill ei järjestä. Pelkkä ilmoittautuminen riittää ja kaikki ovat tervetulleita. Osallistujilta kysytään mielipiteitä ja heiltä otetaan vastaan ideoita sisällöstä. Ideat tulevat usein osallistujien kulttuuritaustoista ja ovat elävää perintöä. Esityksissä on mukana eri elementtejä nuorten mielenkiinnon mukaan, kuten räppiä, hip-hoppia tai vaikkapa balettia. Osallistujat toimivat ryhmissä, joita ovat kuoro, tanssiryhmä, muusikot ja solistit. Näillä ryhmillä on viikoittaiset harjoitukset. Esitysten suunnittelu on yhteisöllistä, vaikka taiteellinen tiimi onkin päävastuussa siitä, mitä näyttämölle viedään.

Viikoittaisten harjoitusten aikana eri kulttuuritaustaiset lapset ja nuoret tutustuvat toistensa kulttuuriperintöön kunnioittavalla uteliaisuudella. Yhdessä ammattitaitoisen tiimin kanssa osallistujat työskentelevät kohti taiteellista päämäärää, joka vie lapset ja nuoret näyttämölle. Tavoitteena on tuoda esiin monimuotoisuuden mahdollisuuksia taiteellisen ilmaisun kautta. Menetelmä perustuu ajatukseen, että monimuotoisuus on voimavara. Jokaisella on jotakin annettavaa ja jokainen voi olla arvokas yhteisön jäsen. Moni osallistujista on siirtynyt yhteiskunnan liepeiltä arvokkaaksi Far-

gespill-yhteisön voimavaraksi ja saanut uuden identiteetin. Hän on esiintyjä ja artisti. Hän näkyy, hän kuuluu.

Luova prosessi huipentuu esityksiin

Vietin viikon Bergenissä kenttätyössä marraskuussa 2022. Olin saanut luvan seurata harjoituksia ja esityksiä sekä haastatella eri ryhmien ohjaajia. Ohjelmassa oli esitys nimeltä "A Kiss for All the World", jonka pohjalla kulki Beethovenin 9. sinfonia ja erityisesti sen osa "Freude" yhdistettynä monikulttuurisiin laulu- ja tanssinumeroihin. Bergenissä tapahtuvat esitykset oli järjestetty Grieg-saliin. Eräs Hamren periaatteista onkin, että tekniikasta ja esityspaikasta ei tingitä, puitteet ovat aina erinomaiset. Kenraaliharjoituksissa ihmettelin kokonaisuutta, ääni- ja valotekniikasta vaikuttavuutta sekä energiaa, joka näyttämöllä oli aistittavissa.

Ensi-illassa istuin yleisön joukossa ja huomioin yhteisöllisen tunnelman. Yleisössä oli edustajia todella monesta kulttuurista ja kaikki näyttivät nauttivan kokonaisuudesta. Toisessa esitykses-

sä seurasin näyttämön sivusta tapahtumia, ja oli hauska nähdä, kuinka noin kymmenvuotiaat esiintyjät seurasivat ja opettelivat teknisesti haastavaa afrikkalaista tanssia esityksen aikana. Heillä oli sisäinen motivaatio ja tahto edistyä. Esityksessä oli mukana ammattibändi ja jousikvartetti. Nuoret ja lapset lauloivat, tanssivat, räppäsivät ja näyttelivät. Esityksen aikana näyttämöllä oli noin sata henkilöä ja kulttuuritaustoja oli 35, myös useita norjalaistaustaisia lapsia ja nuoria.

Fargespill-toiminta rauhankasvattajana

Yhdenvertaisuuden, rauhan ja oikeudenmukaisuuden periaatteet ovat läsnä kaikessa Fargespill-toiminnan suunnittelussa ja aktiviteeteissa, niin ikään eri kulttuurien ja maailmankatsomusten kunnioittaminen. Keskiössä ovat sekä prosessi, pedagogiikka että vaikutukset osallistujiin erityisesti yhteisöön kuulumisen tunteen näkökulmasta. Ymmärrys on kasvanut yli yhteiskunta- ja kulttuurirajojen, ja tätä suvaitsevaisuutta lisää-

vät osaltaan oppilaille järjestettävät keskustelutilaisuudet kysymyksistä, jotka nousevat suurten esityskokonaisuuksien jälkeen.

Keskustelutilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaan esimerkiksi silloin, kun numeroita valitaan esitykseen tai jos yleisöpalautteessa kuuluu kommentteja vaikkapa kulttuurisesta omimisesta. Osallistujat kokevat oikeuden taiteelliseen ilmaisuun vahvasti ja tuovat kulttuuriperinnöstään elementtejä tähän päivään – he edustavat itseään. Tervetä kuulumista voimme kaikki rakentaa kuuntelemalla erilaisia mielipiteitä ja yrittämällä ymmärtää toisenlaisia näkökantoja. Ei tarvitse olla samaa mieltä ja silti voi kuulua samaan yhteisöön.

Toiminnan arvot ja kulmakivet ovat samoja kuin kuulumisen tunteen kehittymisessä: yhteiskehittäminen, yhteinen vastuu, välittäminen, toimijuus ja valta. Fargespill-organisaatio haluaa antaa tilaa ja mahdollisuuksia osallistujilleen. Yhä useammin osallistujat ottavat itse vastuun materiaalin harjoittelusta, musiikoiden opastamisesta, musiikin säveltämisestä, koreografiasta ja yleisestä taiteellisesta suunnittelusta taiteellisen ryhmän ohjauksessa. Fargespill pyrkii tukemaan tulevia johtajia ja itsenäisiä nuoria taiteilijoita.

Tällainen toiminta kehittää monia asioita. Kukkimaan pääsevät luovuus, toimijuus, itseohjautuvuus ja minäpystyvyys. Dialogisuus johdattelee sekä eri kulttuureista tulleita ryhmiä että paikallista väestöä ymmärryksen ja suvaitsevaisuuden tielle.

*Fargespill = kaleidoskooppi, virallinen englanninkielinen nimi on Kaleidoscope Method.

LÄHTEET

Bandura, A. (Ed.). (1995). *Self-efficacy in changing societies*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511527692>

Bissel, E. (2019). *Notes on a cultural strategy for belonging*. Haas Institute, University of California, Berkeley, *Notes on a Cultural Strategy for*

Belonging | Othering & Belonging Institute (berkeley.edu)

Berkeley, *Notes on a Cultural Strategy for Belonging* | Othering & Belonging Institute (berkeley.edu)

Fargespill. Verkkosivu. Viitattu 12.3.2024 <https://www.youtube.com/@fargespill>

Rauhankasvatusinstituutti. Verkkosivu. Viitattu 8.3.2024 <https://rauhankasvatus.fi/mitaonrauhankasvatus/>

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2003). *On assimilating identities to the self: A self-determination theory perspective on internalization and integrity within cultures*. In M. R. Leary & J. P. Tangney (Eds.), *Handbook of self and identity* (pp. 253–272). The Guilford Press.

KUVA Ulla Nisonen

Annika Mylläri, MuM

- tohtoriopinnot Jyväskylän yliopistossa vuodesta 2021 musiikkikasvatuksen oppiaineessa Sanna Salmisen ja Katja Mäkisen ohjauksessa
- väitöskirjatutkijana kansainvälisessä Horisontti-hankkeessa *Dialoguing @ Arts* (2024-27)
- opettaa musiikkipedagogiikkaa ja klassista laulua sekä työskentelee useiden elävään perintöön liittyvien hankkeiden parissa Centria-ammattikorkeakoulussa
- esiintyjätausta oopperalaulajana
- yli kymmenen vuoden kokemus Kokkolan Oopperakesä -festivaalin johtamisesta

Tutkimusintressini ovat osallistava yhteistyö musiikin ja esittävien taiteiden alalla, monikulttuuriset musiikki- ja taideprojektit, kuuluminen ja toiseus, kulttuurinen omiminen, aineeton kulttuuriperintö, informaali oppiminen sekä käänteinen oppiminen.

Ensimmäinen (vielä julkaisematon) tutkimusartikkelini on tapaustutkimus, joka käsittelee Fargespill-organisaatiota. Tarkastelen, miten monikulttuuristen taideprojektien avulla voidaan tukea yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tutkimukseni perustuu etnografiseen kenttätutkimukseen, ja aineistoni sisältää tutkijan päiväkirjan, observointipäiväkirjan, keskusteluja ja haastatteluja sekä Fargespill-kulttuurikoulun omat julkaisut kirjallisissa tai esitysvideoiden muodossa. Tulkiten aineistoa aikaisemman tutkimuksen valossa. Väitöstutkimuksessani tarkastelen prosessia, pedagogiikkaa sekä vaikutuksia osallistujiin ja yhteisöön kuulumisen tunteen näkökulmasta.

YLLÄ Esiintyjä vuoden 2022 A Kiss for All the World -teoksessa. KUVA Magnus Skrede.

VASEN SIVU
YLIN KUVA

Norjan kamariorkesteri soittaa ja tanssii mukana esityksessä. KUVA Magnus Skrede.

Esitykset voivat olla esimerkiksi tanssia, laulua tai räppiä. KUVA Magnus Skrede.

Orff-ideat sodan uhrien apuna Ukrainassa

TEKSTI JA KUVAT VIKTORIIA KOLODIAZHNA

UKRAINALAISTEN todellisuutta on nyt tavanomaisen elämäntavan katkeaminen, valon ja lämmön sammuttaminen, asuinpaikan vaihtaminen, ahdistus, lähteminen ja takaisintulo, kun on mahdollista ennustaa, mitä tapahtuu sekunnissa tai päivässä. Kaikki tämä vaatii valtavia resursseja ja ponnisteluja jokaiselta. Sodassa ei ole poikkeusta lapsille, vammaisille tai terveille, muille haavoittuville sosiaaliryhmille tai aikuisille miehille ja naisille. Lapset ja aikuiset tarvitsevat tukea ja resursseja psykoemotionaalisen tilansa parantamiseen ja sosiaalisten suhteiden luomiseksi.

Tämän vuoksi järjestimme Лабораторія змін у Луцьку (Muutosten laboratorio, Lutsk) ja Інтегративний Хаб у Луцьку (Inklusiivinen keskus, Lutsk) määrittivät sosiaalisen osallisuuden tärkeimmäksi toimintaperiaatteeksi sota-aikana. Inklusiivinen keskus on ainutlaatuinen luova tila, jossa vammaiset ja ei-vammaiset lapset ja nuoret voivat kehittyä kokonaisvaltaisesti voidakseen tuntea olonsa mukavaksi yhteiskun-

nassa. Täysimittaisen hyökkäyssodan aikana keskus muotoili työnsä osittain uudelleen, mutta se ei lopettanut haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien auttamista.

Kun täysimittainen hyökkäys alkoi, olimme hämmentyneitä emmekä tieneet, mitä tehdä seuraavaksi. Vammaiset lapset, erityisesti pyörätuolilla liikkuvat lapset, eivät voineet mennä turvakotiin, koska meillä ei ollut vammaisten tarpeisiin mukautettuja turvakoteja.

Kun lapsia voitiin viedä Puolaan, Saksaan ja muihin maihin, monet heistä lähtivät Ukrainasta. Päätimme tukea näitä perheitä etänä. Pidimme kokouksia ja kursseja lapsille ja heidän vanhemmilleen verkossa, jotta he eivät tunteneet oloaan eristetyksi, vaan saivat tukea ja yhteydenpitoa.

Lutsk oli suhteellisen rauhallinen kaupunki, joten yhteisömme alkoi ottaa vastaan maansisäisiä pakolaisia. Lapset, jotka tulivat Lutskiin eri puolilta Ukrainaa ja pakenivat sotaa vanhempiensa kanssa, alkoivat tulla luoksemme.

Viktoriia Kolodiazhna.

Lohduttavat kynttilät.

Rakastava kohtaaminen.

Järjestimme heille musiikki- ja taide-terapiakursseja, joiden avulla lapset ja aikuiset voivat irrottautua pelottavista tapahtumista, saada myönteisiä tunteita ja psykologista tukea.

Kesällä järjestimme osallistavia taideleirejä eri ikäisille vammaisille. Teatterin ammattilaiset, Orff-muusikot, psykologit ja koreografit työskentelivät nuorten kanssa. Kyseessä oli yhteinen tuotos teatteriesityksen parissa, jonka skenaarion osallistajat loivat itse omista tarinoistaan. Osallistajat nostivat esiin tärkeitä ja merkityksellisiä aiheita: onnellisuuden etsiminen ja kiusaamisen ongelma nuorten parissa. Esitys aiheutti suuren yleisömenestyksen ja kiinnitti huomiota vammaisten ihmisten tarpeisiin.

Nyt keskus jatkaa toimintaansa. Alkeismusiikin tekemisen tunnit vammaisille ja ei-vammaisille lapsille, taide-terapiakurssit lapsille ja aikuisille, teatteriesitykset ja konsertit ovat toimintaa, joka tukee ja antaa voimaa ja luottamusta ystävillemme.

Ukrainan Orff-yhteisö hajaantui sodan seurauksena ympäri maailmaa. Ukrainalaiset musiikinopettajat tekevät työtä kaikista haasteista huolimatta, mutta nyt he tarvitsevat myös tukea ja uutta tietoa. Meillä on kokemusta mestarikurssien ja seminaarien järjestämisestä hybridimuotoisesti, jolloin osallistajat ovat olleet offline-keskuksessa ja kouluttajat verkossa. Jos suomalaiset opettajat ovat valmiita jakamaan osaamistaan, olemme iloisia tällaisesta yhteistyöstä.

Muutosten laboratorion ja Inklusiivisen keskuksen tiimi tarvitsee toimintaansa apurahoja. Nämä ovat ukrainalaisia ja eurooppalaisia rahastoja, jotka tukevat kulttuurialan hankkeita. Kiitämme eurooppalaisia kumppaneitamme heidän tuestaan. Meillä on onnistuneita kumppanuuksia ukrainalaisten ja ulkomaisten asiantuntijoiden kanssa. Levitämme heidän kokemustaan Ukrainan taideympäristössä. Olemme avoimia yhteistyölle ja yhteiselle kehittämiselle.

Piiri.

Minun elämäni – Ukraina!

Sotaa paenneiden naisten tarinoita ukrainalaisten ja suomalaisten teatterintekijöiden kertomina

PÄIVI PULKKINEN

Kuva Ahmed Alaloussi

Kuva näytelmästä *Ukraina - minun elämäni*.

OSIRIS teatterin näyttämöproduktio on tunteiden käsittelyä musiikin, liikkeen ja draaman keinoin.

UKRAINA ON taistellut olemassaolostaan Krimin valtaukselta 2014 asti. Itä-Ukrainan alueella kytynyt sota paisui Venäjän suurhyökkäykseksi Ukrainaan 24.2.2024. Kun suurhyökkäyksen alusta on kulunut jo kaksi vuotta, kysymme, miten sota vaikuttaa Suomessa eläviin Ukrainasta paenneisiin.

OSIRIS teatterin tuottama näyttämöteos *Minun elämäni, Ukraina!* sai ensi-iltansa Malmitalossa juuri hyökkäyssodan vuosipäivän kynnyksellä 21.2.2024. Dokumenttiteatteria, musiikkia, laulua ja tanssia yhdistäneessä teoksessa oli

ukrainalaisten pakolaisten ja kausityöntekijöiden haastatteluihin perustuvia tarinoita sitkeydestä, pelosta, rohkeudesta, syyllisyydestä ja hyvän elämän etsinnästä.

Musiikki, liike, draama ja visuaalisuus ovat vaikuttavia tapoja käsitellä tunteita, jotka ylittävät ihmisen käsityskyvyn. Kokonaisvaltaisuudessaan ja elämyksellisyydessään orffilaiset ideat koskettivat sekä yleisöä että esittäjiä.

Esitystä voi seurata suomeksi ja ukrainaksi Malmitalon esitysten jälkeen myös Aleksanterin teatterissa, Järven-

pää-talossa sekä Riihimäen teatterissa.

Näyttämöllä oli ukrainalaisia ja suomalaisia teatteritaiteen ja musiikin ammattilaisia: **Anastasiia Redchuck, Ljubov Yanchukevich, Cécile Orblin, Laura Hänninen** ja **Anna Murtola**. Koreografia **Vitalii Podhurskyi**, kuvat ja videot **Ahmed Alaloussi**, äänisuunnittelu **Lasse Turunen**. Kokonaiskonseptin takana oli esityksen käsikirjoittanut ja ohjannut **Liisa Isotalo**, joka palkittiin Teatteritaiteen kultaisella ansiomerkillä 2022.

Olosuhteiden pakosta Orff-kurssille *unelmia toteuttamaan*

ULPU MATTUS-KUMPUNEN

KATRIINA MATHLIN

Vuoden alussa, kun aurinko ei vielä noussut horisontin yläpuolelle Ulpu Mattus-Kumpusen kotikylässä Ivalossa, tavoitin hänet muistelemaan aurinkoista, kesäkuista viikkoa Turussa Orff-kurssilla. Ulpu on valovoimainen persoona ja esiintyjä, joka on ajautunut musiikkikasvattajaksi kieli- ja kulttuuriaktivismiin kautta. Hyppääminen viikoksi musiikkikasvatuksen pyörteisiin oli intensiivinen ja antoisa kokemus, jonka opit purkautuvat käytäntöön hiljalleen kuukausien myötä. Tässä jutussa Ulpu kertoo sekä roolistaan kulttuurivaikuttajana kotiseudullaan että tunnelmia Orff I -kurssille osallistumisesta ilman koulutuksellista taustaa musiikkikasvattajana.

Saamelaiskulttuurin parissa työntekijöistä on huutava pula

Kun osaa jotain, mitä useimmat muut eivät osaa, saattaa sen taidon viemänä joutua, päätyä tai päästä sellaisiin hommiin, joihin ei välttämättä muuten olisi mitään asiaa.

Omalla kohdallani tällainen ratkaiseva taito oli saamenkielten, sekä poh-

jois- että inarinsaamen taito. Kun inarinsaamen puhujia on vain nelisensataa, ja pohjoissaamenkin puhujamäärät laske-
ketaan tuhansissa, jo kielitaidon nojalla pääsee tekemään kaikenlaista, oli sitten pätevyyttä tai ei – kunhan on intoa ja unelmia. Ja minun kauan uinunut unelmani oli työskennellä musiikin parissa.

Muutin perheineni takaisin kotikylääni Ivaloon joitakin vuosia sitten. En osannut odottaa, miten monenlaisiin

kulttuurialan töihin Inarin kunnassa päätyisin pelkän kielitaidon ja omien intressieni voimin, huolimatta täysin luonnontieteisiin painottuneesta koulutuksestani. Yksi tällainen yllättävä työ on ollut Ylen saamenkielisen muskari-sarjan Sävelpesän pohjoissaamenkielisenä laulaja-lauluntekijä-käsikirjoittaja-juontajana toimiminen, minkä jatkona olen päässyt mukaan projektiin, jonka kunnianhimoisena tavoitteena on raken-

*Ulpu Mattus-Kumpunen
Sävelpesän
tv-kuvauksissa.
KUVA Heli
Huovinen.*

taa saamelaiskulttuurista ponnistavaa varhaisiän musiikkikasvatuksen muotoa kaikilla kolmella Suomessa puhutulla saamenkielillä. Pohjoissaamen kohdalla tilanne tällä saralla on vähiten katastrofaalinen, materiaalia ja tekijöitä sentään on olemassa, vaikei mitenkään liikaa. Pienemmillä saamenkielillä, eli inarin ja koltansaamenkielillä, materiaalia on niin vähän, että jokainen lastenlaulu on potentiaalisesti merkittävä lisäys musiikkikasvatuksen kentälle.

Kaiken kaikkiaan kuvittelin elämäni vievän johonkin aivan toiseen suuntaan, mutta saamen kielten taito ja rakkaus sekä musiikkia että saamelaiskulttuuria kohtaan ohjasivat minut saamelaislasten, -musiikin ja kulttuurityön pariin siitä huolimatta, ettei minulla ole tälle alalle minkäänlaista muodollista pätevyyttä. Perusteluksi riitti halu toimia, sillä teki-joistä on huutava pula.

Pikamatka musiikkikasvattajaksi

Mitä enemmän tein töitä lastenkulttuurin parissa, sitä vahvemmin tunsin, että nämä asiat voisi varmasti tehdä myös huomattavasti paremmin. Saamelaiset ja saamenkieliset lapset ansaitsevat kunnollista musiikkikasvatusta, ja tiedostin kipeästi oman riittämättömyyteni. Pienten lasten äitinä, pohjoisen pikkukylän paluumuuttajana, minun ei kuitenkaan ollut mahdollista lähteä enää opiskelemaan uutta alaa. Sitten minulle vinkattiin Orff-kurssien olemassaolosta.

Vajaan viikon kurssi oli hyvin intensiivinen, enkä millään ehtinyt sisäistää kaikkea opetettua. Päälimmäisenä ajatuksenani oli usein ihmetys siitä, miten yksinkertaisista asioista lopulta oli kyse. Näin useita kuukausia kurssin jälkeen olen todennut, että kurssin anti on avautunut pääni sisällä aika hissukseen.

Ykköskurssin lähtökohtana oli oma elämys. Miten ihanaa ja vapauttavaa oli, kun sain itse asettua sen lapsen asemaan, joka tulee kokemaan jotain uutta, ja jota ehkä jännittää aika paljon se tilanne. Kun taustani oli se, ettei minulla ollut juurikaan pedagogista osaamista, niin suurin ahaa-elämys oli ymmärtää toiston merkitys turvallisuuden luojana; miten tärkeää on luoda turvallinen ympäristö, oli sitten kyse lapsista tai aikuisista, muskarista tai mistä tahansa tilanteesta.

Koska kaikki kurssilla oli uutta ja ihmeellistä, jouduin toistuvasti vastakain sen faktan kanssa, että uudet tilanteet ja ihmiset aiheuttavat minulle aina hieman jännitystä, varsinkin oman suun

avaaminen. Pelkään mokaavani ja näyttäväni oman epäpätevyuteni. Mitä jos en ymmärrä, että jos en osaa? Tämä on jokseenkin ristiriidassa sen kanssa, että viihdyn mainiosti yleisön tai kameran edessä artistin roolissa. Noiden epävarmuuden tunteiden tunnistaminen oman kokemuksen kautta olikin minulle merkittävä askel sen sisäistämiseksi, että samanlaisia tunteita saattaa kokea kuka tahansa opetukseeni tai vaikkapa konsertiini tuleva.

Musiikki rakentaa siltoja kokemuksen ja kokeilun kautta

Musiikin avulla voin avata omaa taustani sekä suomalaisesta että saamelaisesta kulttuurista käsin. Tämän päivän saamelaisuus on elämistä kahden tai useamman kulttuurin rajapinnassa, tai vielä useammin syvällä sisällä molemmissa. Useimmiten siinä kasvaa ymmärtämään kumpaakin kulttuuriaan. Suomalaisen voi sen sijaan olla vaikea nähdä ja ymmärtää saamelaiskulttuuria, vaikka asuisi ihan sen vierellä, kuten nyt vaikka tällaisessa suomalaiskylässä kuin Ivalo, jonka arki on melko erilaista kuin Inarissa, viereisessä saamelaiskylässä. Täällä monikulttuurisessa kunnassa korostuu se, että kulttuurien välinen rauhallinen rinnakkaiselo ja yhteistyö vaativat

avointa kommunikaatiota, ymmärrystä ja molemminpuolista kunnioitusta.

Musiikin kautta voimme lisätä ymmärrystä, rakentaa siltoja. Laulujeni esitelyt hoidan tarvittaessa sanallisesti kaa- taakseni mahdolliset kielimuurit, mutta vasta itse musiikki tempaisee kuulijoiden sydämet mukaan. Niin artistina kuin muskariopenakin toimimista edesauttaa se, että olen itse päässyt kokemaan, mil- tä tuntuu olla se kuulija, elämyksen ko- kija, osallistuja.

Tässä unelmia toteuttaessani on ollut pakko hyväksyä se, että vain tekemällä oppii. Yksi kurssi ei vielä anna pätevyyttä mihinkään, mutta matkani kulttuurialalla on selvästi vasta alussa. Kurssi antoi rohkeutta jatkaa näissä töissä, joissa koen tekeväni jotain valtavan tärkeää yhteisöni hyväksi. Sain vertaistukea kurssitovereiltani, joista osa on samalla opettelumatkalla kuin minäkin, osalla taas on kartutettuna jo valtavasti enemmän kokemusta.

Kokemus karttuu kokemalla ja ko- keilemalla. Kun nyt, ensimmäisen Orff- kokemuksen jälkeen kokeilen uusia asioita, koetan muistaa hyödyntää sieltä ammentamaani oppia: Toisto luo turvaa, ja turvan tunne on pohja molemminpuol- liselle ymmärtämiselle.

SyysSeSoissa pallotelttiin iloa ja uusia ideoita

MATLEENA PARVIAINEN

KUVAT ELIN BERGDAL, LAURA VAINIO

Syyskuun toiseksi viimeisenä lauantaina Espoossa oli tyyntä ja vettä sateli hiljaksen. Jupperin koulun opehuoneen keittiöstä kuului hyväntuulista juttelua, kun tiimi valmisteli SyysSeSoi-päivän välipalatarjoilua. Samalla keiteltiin tervetuliaiskahveja Virosta saapuneille kouluttajille Piret Hinrikukselle ja Tuuli Jukkille. Koulutuspäivään odotettiin lähes viittäkymmentä osallistujaa.

SYYSSESOI ON jokasyksyinen pedagogille suunnattu koulutuspäivä, jonka aikana nähdään tuttuja, kohdataan uusia kasvoja ja saadaan potkua sekä ideoita alkaneeseen lukukauteen. SyysSeSoin yhteydessä pidetään myös JaSeSoin vuosikokous.

Musiikkituliaisia Kataloniasta ja Virosta

SyysSeSoi käynnistyi koulun liikuntasalissa, jossa Kataloniasta kotoisin **Aixa Toledano Benítez** avasi päivän kehoa ja mieltä herättävällä warm upilla. Keho-

rytmiikka johdatti porukan espanjalaisen lastenlaulun ”Debajo un botón-tón-tón” äärelle. Laulu jäi napakaksi korvama-doksi osoittautuen heti seuraavalla työviikolla käyttökelpoiseksi ja tykätyn musiikkikasvatusmateriaaliksi lasten parissa. Aixan lämpimällä energialla vettä warm up sai aikaan hyvän ja vapautuneen tunnelman, josta **Piretin** ja **Tuulin** oli hyvä jatkaa koulutuspäivää. Virolaiset esittelivät uutta materiaaliaan ja CD-levyään nimeltä Kollane (Yellow). Materiaalin tekijänä on ollut myös **Piret Laikre**, joka ei ollut kuitenkaan mukana Suomen reissulla. Materiaalin

musiikkia voi käyttää Orff-pedagogiikan mukaisessa musiikkiliikunnassa ja rytmiikkaharjoituksissa. Levyllä on instrumentaalimusiikkia ja vinkkejä 3-7-vuotiaiden sekä 7-11-vuotiaiden oppilaiden ryhmille. Toisena lähtökohtana materiaalissa on ollut virolaisten **Ernst Idlan** liikuntakasvatusfilosofia.

Piret ja Tuuli olivat tuoneet mukanaan kymmeniä värikkäitä palloja, joilla kikkailtiin monella tapaa päivän aikana. Palloilla tehtiin erilaisia rytmiikkaharjoituksia sekä yksin että parin kanssa. Pallot muuttuivat myös muun muassa mielikuvituskoiriksi, joita koulutettiin

Aixan alkulämmittelyyn pääsivät mukaan myös paikalla olleet lapset.

Koulutuksen materiaali on tilattavissa osoitteessa laikre.ee/cd-keltainen-musiikki-ja-liike/

hauskasti tottelemaan omistajaansa. Kouluttajien tanssi- ja musiikkiliikuntausta näkyi ja tuntui, sillä päivä oli täynnä virkistävää liikettä.

Koulutuksen yhteydessä tarjottiin makoisat päiväkahvit syysadon kasviksilla ja muilla herkuilla höystettynä. Kahvittelun lomassa järjestettiin vuosikokous, joka toteutettiin hybridiversiona: osa oli paikalla etäyhteydellä.

Jupperin koulu toimi erinomaisena koulutuspaikkana, kiitos siitä tilojen tarjoajille. SyysSeSoi järjestetään taas syyskuussa 2024. Tavoitteena on järjestää koulutuspäivä myös pohjoisemmassa Suomessa, jotta mahdollisimman moni teistä pääsisi mukaan ideoita ja voimia antavaan päivään!

Piret Hinrikus (vas.)
ja Tuuli Jukk.

Tällä palstalla JaSeSoi ry:n rivijäsenet esittäytyvät ja kertovat kuulumisiaan

Erja Mesimäki

Kuka olet, missä asut ja mitä teet työsesi?

– Olen rovaniemeläislähtöinen ja kymmenisen vuotta sitten oululaistunut musiikkikasvattaja ja muusikko. Työskentelen varhaisiän musiikinopettajana Raahen musiikkiopistossa.

Mistä olet saanut kipinän musiikin opettamiseen?

– Kipinä musiikin opettamiseen syntyi vahvasti syksyllä 2007, kun vietin lukion jälkeistä välivuotta kouluavustajana alakoulussa. Sain seurata läpi lukuvuoden upeaa luokanopettajaa, joka jaksoi käydä kanssani pitkiä keskusteluja. Eräänä marraskuisena perjantai-iltapäivänä jutelimme taiteen merkityksellisyydestä ja taidekasvatuksesta. Sillä hetkellä tajusin, että minusta täytyy tulla musiikkikasvattaja, ja sillä tiellä ollaan.

Miten Orff-pedagogiikka näkyy työssäsi?

– Orff-pedagogiikka on ollut ensimmäisistä kokemuksistani lähtien minulle merkittävä lähestymistapa musiikki-

kasvatukseen. Se näkyy työssäni lasten tarjoamien impulssien kuuntelemisena, opetuksen prosessinomaisuutena, oivaltavan tilan mahdollistamisena sekä meissä ihmisissä, kielessä ja ympäristössä sykkivän musiikin tutkailemisena.

Paras muistosi JaSeSoin kurssilta tai tapahtumista?

– Ikimuistoisia JaSeSoi-hetkiä on lukuisia, mutta mainittakoon tässä ensimmäisenä mieleen tullut muisto! Olimme muuttaman hengen kaveriporukalla palaamassa takaisin Helsinkiin meidän ensimmäiseltä Oriveden Orff-kurssiltamme. Olimme niin fiilikissä, että orffailimme läpi automatkan ja ensimmäisen kyytiläisen kerrostalon pihalla heittäydymme vielä spontaanisti jamittelemaan kurssilla opittuja biisejä. Siinä saivat naapuritkin Orffista osansa!

Sävellyskotiläksyjen parissa toisella Orff-kurssilla San Franciscossa.

Kuva Iina Kotola.

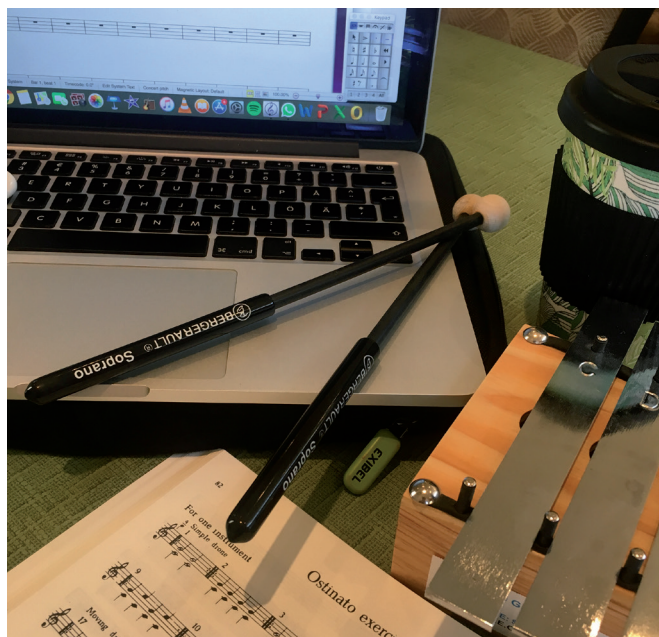
Golden Gaten siltaa ihastelemissa San Franciscossa ennen viimeisen Orff-kurssin alkua.

Kerro San Franciscosta!

– Juuri ennen koronaa sain valmiiksi kolmen kurssin kokonaisuuden San Franciscon kansainvälisillä Orff-kursseilla. Kursseilla parasta olivat ihmiset: uudet kaverit ympäri maailmaa sekä kovat kouluttajat. San Franciscon ja JaSeSoin kurssit sijoittuvat pedagogisen polkuni eri vaiheisiin ja siksi koin ne hie- man erilaisina kokonaisuuksina. JaSeSoin kurssien aikaan rakensin ammatti-identiteettiäni perustaa ja koin saavani kurssilta tukea itseni vapauttamiseen musiikkikasvattajana. San Franciscon kurssien aikaan olin toiminut alalla jo useita vuosia, joten kurssit avautuivat minulle ikään kuin Orff-pedagogiikan syventävinä opintoina. Koen kurssien täydentäneen toisiaan erinomaisesti.

Mitä odotat tulevalta kesältä?

– Viime kesänä innostuin luonnonveisiin pulahtamisesta, maastopyöräilystä ja retkeilystä, joten näiden pariin palaamista odotan tulevalta kesältä. Luonto- retkeilyn lomassa aion myös rauhassa keikkaila ja kirjoittaa YAMK-opinnäytetyötä, jotka ovat myös suuresti odottamiani kesäaktiviteetteja!

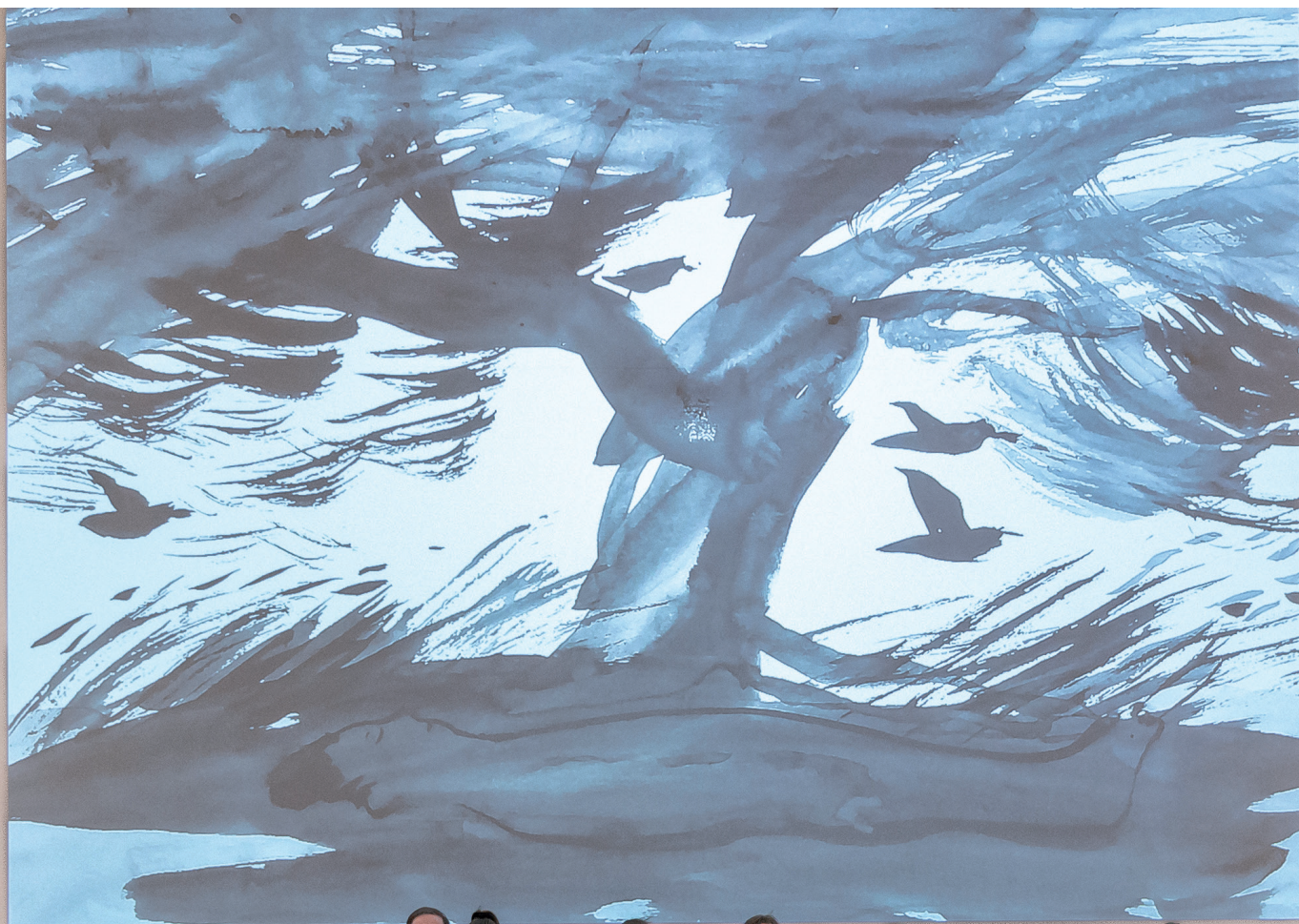

RytmiKsessä rytmejä kaukaa ja läheltä

KATRIINA MATHLIN

KUVAT LASSE PARKKILA

JaSeSoin kevään perinteinen RytmiS-kurssi järjestettiin 23.–24.3. Järvenpäässä Step-koulutuksen kampuksella, jossa puitteina toimi tuttujen tilojen lisäksi aivan uusi, valoisa ja puuntuoksuinen Lastu-rakennus monitoimisaleineen. Opettajina kurssilla olivat Nemat Battah, Liisa Kallio ja Elisa Seppänen sekä lauantain iltaohjelmassa Soili Perkiö.

Itämaiseen tapaan

Nemat Battah on Sibelius-Akatemian opettaja, palestiinalaislähtöinen arabialaisen musiikin asiantuntija ja muusikko. Niinpä Nematin tunneilla sukkellettiin arabialaisen laulumusiikin rytmiiikkaan, kieleen ja tonaliteettiin. Kehorytmit johdattelivat kurssin alkuun. Oli hyvä olla taas yhdessä. Piirissä soivat arabirytmien keskeiset osaset, dum ja täp – tähän asti kaikki hyvin. Mukavaa haastetta saatiin, kun kaikulauluna toistettiin melodiaa kehorytmien päälle. “Okei, harmonista mollia alas ja TUO sävel neljäsosasävelaskelen vielä alemmas kuin oma korva väittää.” Viimeistään siinä vaiheessa, kun soppaan lisättiin vielä arabiankieliset sanat, oli varmaa, että tällä kurssilla jokainen saa haastaa ja kehittää itseään muusikkona. Ryhmän tuella päästiin kuitenkin tilanteeseen, jossa laulettiin, tanssittiin ja soitettiin rumpua sekä (sopivasti viritettyjä) kanteleita kohtalaisen uskottavasti! Ruokapöytäkeskusteluissa ihmeteltiin, kuinka länsimaalainen oma korva onkaan.

Lämpöä yhteisestä tekemisestä

Kun arabialaista musiikkia harjoiteltiin neljäsosasävelaskelen tarkkuudella, **Liisan** ja **Elisan** työpajoissa kuvataide,

säveltaide ja liike sulautuivat yhdeksi isoksi kokemukseksi, jota elettiin niin yksilöinä kuin ryhmän jäseninä. “Mus-tassa luokassa” oikeaa ja väärää ei ollut. Oli vain kokemus ja tekeminen. Liisa Kallio on kirjailija, kuvittaja ja graafinen suunnittelija, joten arvatenkin hänen tunneillaan luotiin uutta. Osanottajat pääsivät piirtämään omaa kuvaa

YLIN KUVA Nemat soittaa udia, kun ryhmä tekee kehorytmejä ja laulaa Lama badaa.

Liisa ja Elisa demonstroivat, kuinka avainviulun soidessa jäähmetytään patsaaksi, josta pari piirtää muotokuvan.

VASEN SIVU Koko kurssi suojassa Liisan taiteileman puun alla.

(silmät kiinni!), toisiaan (vain joitakin sekunteja aikaa!) ja yhteisiä taideteoksia, joissa ryhmä kantoi valmiiksi sen, mikä yksilön piirroksena alkoi. Katsottiin ja luotiin kuvia hiilellä ja omilla kehoilla. Etsittiin omasta kehosta uusia liikkeitä, painopisteitä ja suuntia. Tuntien jälkeen sekä keholla että mielellä oli lämmin.

Taiteen kosketus

Lauantain iltaohjelmassa oli **Soilin**, Elisän ja Liisan minikonsertti, jota Soilin laulut johdattelivat eteenpäin, ja Liisa kuvitti tarinaa reaaliaikaisesti. Yhdessä Soilin ja Elisän musiikin kanssa uuden monitoimisalin valtavalle valkokankaalle piirtyvät vesiväriytyöt nostattivat liikituksen kyöneen moneen silmäkulmaan. Yhteen kuvateoksista jokainen osallistujakin sai osallistua itse muotoilemallaan puunlehdellä. Soilin säveltämän laululeikin sanoin: "Hiljaa kasvaa suuri puu, kasvaa suuri puu, suojaksesi kumartuu, kumartuu."

Ennen sunnuntain viimeisiä oppitunteja Elisa kertoi kolmena peräkkäisenä vuonna toteutuneesta Orff-yhteistyöstä Etelä-Afrikkaan ja Lesothoon. Mukana on ollut muun muassa Näppärit ja musiikkikasvatuksen opiskelijoita, mutta myös koko JaSeSoi-perhe ystävineen, jotka ovat rahoittaneet soittimia lapsille, joilla ei ole juuri mitään. Kurssin jälkeen oma junani puksutti kohti pohjoista, kun mielessä kaikuivat vielä Elisän sanat: "Ajatelkaa: Matkustan kymmenentuhatta kilometriä etelään ja sieltä löytyy Orff-yhteisö. Tämä on valtava verkosto, johon me kaikki kuulutaan."

Me kaikki. Myös sinä, lukija. Kiitos siitä, että olet päättänyt olla osa tätä soivaa ja tanssivaa perhettä!

KUVAT YLHÄÄLTÄ

*Toisinaan piirretään patsaiden kuvia,
toisinaan tehdäänkin Liisan piirrosten
innoittamia patsaita.*

Muotokuvia voi piirtää monella tavalla.

Arabialaisen tanssin alkeita.

Rauhan alkuja

säv. Soili Perkiö

F Gm F/A Gm Gm/C

1. Piir-rän il-maan ym-py-rän, lai-tan sii-hen sie-me-nen.

F Gm F/A Bb

Piir-rän il-maan ym-py-rän, kas-vu al-kaa, kuun-te-len,

C

kas-vu al-kaa, kuun-te-len. Ta-da

Bb F Bb 1. F 2.

dai-dai-dai da-daa, ta-da dai-dai-dai da-daa, Ta-da

Pieniä hauraita taimia ei saa töniä.

Niiden pitää saada kasvaa rauhassa.

Sellaiseen mikä tarvitsee aikaa kasvaakseen vahvemmaksi
ei saa koskea.

2. Piirrän rintaan ympyrän, hiljaa syvään hengitän.

Piirrän rintaan ympyrän, lämmön muistan pehmeän - lämmön muistan pehmeän.

Jos ajattelee hyviä asioita, niitä alkaa tapahtua

Yksi hyvä ajatus on vasta yksi askel.
Kun kiipeää tarpeeksi monta askelmaa
voi päästä huomaamatta korkealle.

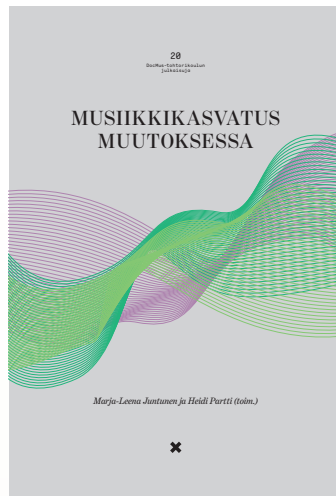
Vaikka suu on vain ohut viiva
ajattelen hänet hymyilemässä.

3. Piirrän sinuun ympyrän, tunnen hymyn syntyvän.

Piirrän sinuun ympyrän, näen rauhan lentävän - näen rauhan lentävän.

Coda Bb F/A Bb/G F

Nä-en rau-han len-tä-vän, nä-en rau-han len-tä-vän.

Musiikkikasvatus muutoksessa – uusi ajankohtainen teos

Marja-Leena Juntusen ja Heidi Partin toimittamassa ja taideyliopisto Sibelius-Akatemian julkaisemassa uudessa teoksessa on koottuna alan asiantuntijoiden artikkeleita musiikkikasvatuksen ajankohtaisista kysymyksistä ja haasteista. Kirja pyrkii vastaamaan mm. kysymykseen siitä, miten musiikkikasvatus voi osaltaan tukea oppijoiden kasvua vastuullisuuteen globaalien muutosten keskellä. Myös musiikkikasvatuksessa tarvitaan kriittistä (kasvatus)ajattelua ja se voi olla osaltaan auttamassa ratkaisujen etsimisessä kohti kestävämpää tulevaisuutta. “Musiikkikasvatus muutoksessa” pohtii tätä aihetta monipuolisesti eri näkökulmista. Kirja on vapaasti luettavissa taju.uniarts.fi sivuilla. Vahva lukusuositus kaikille musiikkikasvatuksen ammattilaisille!

International Music Village tänä kesänä Kroatiassa

Tämän kesän JaSeSoin kansainvälinen ja monivuotinen kesäkurssi International Music Village järjestetään Kroatian Vincovecissa paikallisen Orff-yhdistyksen Crosan toimesta. Kyseessä on projekti, jossa kurssi kiertää kahdessa Euroopan maassa, ensin Kroatiassa ja sitten Kataloniassa. Tavoitteena on saavutettavuus myös niille, jotka eivät taloudellisista syistä muuten pystyisi kurssille osallistumaan mm. matkakustannusten takia. Kurssille on ollut jaossa myös kymmenen osallistumistipendiä, joihin on saatu rahoitus Carl Orff Foundationilta.

IMV:n kansainvälinen projektitiimi, kuvassa vasemmalta: Elin Bergdal, Lidija Detić, Irena Lovcanin, Xavi Rocamora ja Mireia Aguiar. Kuvasta puuttuu Silvija Sarapa.

Orff-kurssin osallistujia Järvenpäässä v. 2018.

JaSeVieläkinSoi-kurssi kokoaa “konkareita” Turkuun

JaSeSoi ry täyttää pyöreitä vuosia ensi vuonna! Yhdistyksen jo kohta nelikymmenvuotiseen taivalleeseen mahtuu monia riemullisia hetkiä ja kohtaamisia. Yhdistys on kouluttanut lukemattomia musiikkikasvattajia Suomessa näinä vuosikymmeninä. Monet JaSeSoin kursseilla käyneet “konkarit” ovatkin toivoneet yhteistä tapaamista muisteluiden mutta myös aktiivisen musisoinnin merkeissä. Yhdistyksen jäseniltä tullee toiveeseen on pyritty vastaamaan: JaSeVieläkinSoi-kurssi järjestetään 3.-4.6. Turun Linnasmäen opistolla. Mukana on sekä uusia että vanhoja tuttuja kouluttajia vuosien varrelta. Lämpimästi tervetuloa mukaan!

ISME:n maailmankonferenssi Helsingissä - vihdoin!

ISME:n (International Society for Music Education) 36. maailmankonferenssi järjestetään vihdoin Helsingissä 28.7.-2.8.2024. Alunperin konferenssi oli tarkoitus toteuttaa Helsingissä jo vuonna 2020, mutta se jouduttiin perumaan koronapandemian vuoksi. Kansainvälinen järjestö on vapaaehtoistoimintaan perustuva, aikoinaan Unescon perustama järjestö, joka toimii yli 90 maassa. Ismeen kuuluu musiikinopettajia ja musiikkikasvatuksen tutkijoita, ja sen tavoitteena on musiikkikasvatuksen ja -tutkimuksen tukeminen ja edistäminen maailmanlaajuisesti.

Konferenssi järjestetään yhteistyössä taideyliopisto Sibelius-Akatemian kanssa ja sinne tulee musiikkikasvattajia ja tutkijoita ympäri maailmaa. Teemana on tänä vuonna "Advocacy for Sustainability in Music Education". Maailmankonferenssi on jo järjestyksessä toinen Suomessa. Edellisen kerran konferenssi järjestettiin Suomes-

sa v. 1990. Ennen itse Maailmankonferenssia järjestetään myös alakohtaisia pienempiä seminaareja. Kannattaa käyttää tämä ainutlaatuinen tilaisuus hyväksi! Muutamia poimintoja konferenssiin hyväksytyistä workshoppeista ja postereista:

- ECME preseminar (Early Childhood Education) 24.-26.7.
- *Workshop: **Liisa Kallio, Soili Perkiö & Elisa Seppänen**: "The Rhythm of the Tree: A musical and Visual Journey Through Nature's Time".
- *Poster: **Anna Nummiranta & Riikka Rauhala**: "Musakarry – Music Trolley on the Way to the Kids".
- ISME konferenssi 28.7.-2.8.
- *Workshop: **Elisa Seppänen**: "Transcending Frontiers: Young Virtuosos Unite SISU (Finland) and UBUNTU (South Africa) in a Powerhouse Workshop of Musical Transformation".

Kurssilla
rakennettiin myös
omia soittimia.
Kuva The Hub.

Marimbat herättivät
suurta innostusta.
Kuva The Hub.

ALLA JaSeSoi osallistui
perinnesoittimiston
hankintaan.
Kuva The Hub.

Terveiset Lesothosta

Yhdistyksemme puheenjohtaja **Elisa Seppänen** osallistui kouluttajana yhteistyöprojektiin Lesothossa Etelä-Afrikan Suomen suurlähetystön kutsumana 22.1–5.2.2024. Lesotho on pieni, köyhä, itsenäinen maa Etelä-Afrikan sisällä. Projektissa oli Elisan lisäksi mukana **Meri Hyökky (FIN)**, **Mpho Molikeng (LS)** ja **Loxc Mileng (SA)**.

Projektin tavoitteena oli nuorten resilienssin ja yhteistyön vahvistaminen musiikin avulla. Kurssi onnistui yli odotusten. Morija Hubissa nuorille järjestetyllä viikon musiikkikurssilla rakennettiin perinteisiä Lesothon soittimia, tutustuttiin marimba-tekniikkaan ja harjoiteltiin yhteissoittoa ja sen opettamista lapsille ja nuorille. Suurlähettiläs **Anne Lammila** osallistui myös itse pajoihin, ja piti puheen loppukonsertissa. Puheessaan hän kiitti erityisesti myös JaSeSoi ry:tä ja yksityisiä lahjoittajia.

Elisan ennen matkaa toteuttama keräys mahdollisti soitinlahjoituksen Morijan kylään. Näin Elisa kertoo: "JaSeSoi-yhdistyksen ja jäsenten lahjoituksilla saimme hankittua Morijan Hub:ille kaksi marimbaa sekä runsaan perinnesoittimiston (noin 40 soitinta)! Marimbat on valmistettu Johannesburgissa kustomoidusti matkaversioina, joita voi kuljettaa helposti kouluilta toisille. Eläköön yhdistys ja sen upeat jäsenet! Voin vakuuttaa, että Morijan kylä syttyi eloon musisoinnin myötä. Nyt soittimet soivat usean sadan lapsen käsissä!"

Hallitus esittäytyy:

Näin saan rauhaa

KUVA Lasse Parkkila.

Mieli rauhoittuu,
kun keho on
liikkeessä.

- Elina

Minua rauhoittavat
vanhojen metsien äänet ja
tuoksut, vihreiden tuhannet sävyt
ja maan tuntu jalan alla, elementtinä
vesi, arkipuuhana ruuanlaitto sekä
lempeä liike ja läsnäolo itseni ja
läheisteni kanssa.

- Katriina

Minua rauhoittaa
horisonttiin katselu,
kissan kehräys, tulen rätinä
ja puiden liike tuulessa.

- Katriina

Lempeä liike,
hyminä ja luonto
saavat rauhoittumaan.
Kuuntelen ja olen läsnä.

- Iina

Hiljaisuus tuo
rauhan.

- Terhi

Minua
rauhoittaa
takkatulen loimu.

- Laura

Minulle tuovat
rauhaa veden
liplatuksen kuuntelu
sekä neulominen.

- Susse

Minua rauhoittaa
hyvät ja syvät keskustelut,
kiireettömät tutkimusretket,
improvisointi, kirjoittaminen
ja lempilaulut.

- Ulla-Sisko

Hyvät
keskustelut, lämpimät
halaukset ja liikkuminen.

- Matleena

Minulle rauhaa
tuo hengittely, hyvään
keskittyminen, lämpimät
villasukat ja luonnon
kauneus.

- Tuuli

Kuvassa mukana vuoden 2024 hallituksen jäseniä.
Ylärivissä (vasemmalta oikealle): Susse Mattila,
Matleena Parviainen, Päivi Pulkkinen ja Terhi Kuusisto.
Alarivissä: Elisa Seppänen (pj), Iina Kotola, Katriina
Mathlin ja Laura Vainio. Kuvasta puuttuvat Elin
Bergdal, Ulla-Sisko Ekundayo, Katariina Kumpulainen,
Tuuli Lehtomäki ja Elina Simes.

JaSeVieläkinSoi

JaSeSoin konkareiden tapaaminen

3.– 4.6.2024

Turun Linnasmäen opistolla.

JaSeSoi kutsuu tapaamiseen sinut, joka

...olet ollut kursseillamme

...kaipaavat iloista yhdessäoloa ja muistelua musiikin parissa.

Voit tietysti ottaa myös kaverisi mukaan, vaikka hän ei olisi ennen ollut JaSeSoin kursseilla.

Kouluttajina mm. **Eija Ahvo, Soili Perkiö, Xavi Rocamora ja Elisa Seppänen.** Mukana riemullisessa musisoinnissa myös muita tuttuja kouluttajia vuosien varrelta.

Ohjelmassa laulua, soittoa, liikettä ja rytmiä aitoon JaSeSoi-tyyliin. Uusia pedagogisia tuulia meille tarjoilee katalonialainen Orff-pedagogi Xavi Rocamora.

Lisätietoja ohjelmasta: www.jasesoi.com

Muusta kurssiin liittyvästä:

kurssipalvelut@linnas.fi.

Kurssi alkaa ma 3.6. klo 13 ja loppuu ti 4.6. n. klo 16 juuri ennen kesän Orff-kurssien alkua.

Kurssihinta sisältää opetuksen ja ruuat, majoitus 40€/2hh/yö/hlö ja 72€/1hh/yö/hlö.

JaSeSoi ry:n jäsenet 135 €

Ei-jäsenet 175 €

**Ilmoittautuminen
6.5.2024 mennessä:**

kurssit.linnas.fi

Yhteistyössä
Linnasmäen opisto
ja JaSeSoi ry.

Orff-kurssit I, II ja III

4.– 9.6.2024

Kokoushotelli Linnasmäki, Turku

Orff-kursseilla saat Orff-pedagogiikan keinoin uusia, käytännönläheisiä ja syventäviä ideoita opetukseesi, ja kehität omaa musiikillista osaamistasi.

Musiikkipedagogiikan koulutusohjelma on kolmena eri vuonna jaksolta toiselle etenevä ja syvenevä monipuolisen musiikkikasvatuksen kurssikokonaisuus, jonka opinnot vastaavat 20 opintopistettä. Kurseille osallistuminen ei edellytä aikaisempia opintoja, eikä sisällä testejä.

III-kurssin jälkeen järjestetään kokoava lopputyöseminaari, jonka jälkeen opiskelija saa kansainvälisen Orff Level Courses -standardin mukaisen todistuksen kurssikokonaisuuden suoritamisesta. Koko koulutusohjelman läpivieminen vie kurssilaisilta neljä vuotta.

Koulutusohjelma on tarkoitettu varhaiskasvatuksen opettajille, luokanopettajille, musiikinopettajille sekä kaikille muille musiikkia työssään käyttäville.

Kurssin hinnat

Hinnat sisältävät opetuksen, materiaalit, kurssipäivinä aamiaisen, lounaan ja päivällisen sekä majoittumisen kahden hengen hostellihuoneessa. Lisämaksu 1hh +100€. Hostellihuoneessa on Wifi, oma kylpyhuone, petivaatteet ja pyyhkeet, mutta itse pitää padata sänky. Joka kerroksessa yhteiskeittiöt.

Opiskelijat 530 €
(pelkkä opetus ja lounas 230 €)

JaSeSoi ry:n jäsenet 580 €
(pelkkä opetus ja lounas 280 €)

Ei-jäsenet 630 €
(pelkkä opetus ja lounas 330 €)

Kurssin opettajat

Markku Kaikkonen
Puro Paju
Riikka Rauhala
Xavi M. Rocamora
Elisa Seppänen

Ilmoittautuminen
6.5.2024 mennessä:

[jasesoi.com/](https://jasesoi.com/koulutukset)
koulutukset

Musiikkikasvatusyhdistys Orff-Schulwerk Association of Finland

Yleistä

JaSeSoi - vapaan musiikkikasvatuksen yhdistys ry, Orff Association of Finland, perustettiin vuonna 1993 jatkamaan MUSISOI ry:n vuonna 1985 aloittamaa musiikkikasvatustyötä.

Yhdistys

Yhdistyksen koulutusten tavoitteena on tukea osallistujan omaa pedagogista kasvua, muusikkoutta ja työssä jaksamista. Yhdistys seuraa Orff-koulutusta ja -opetusta Suomessa.

Jäsenyys yhdistyksessä

Yhdistyksen jäseniksi voivat liittyä kaikki musiikkikasvatuksesta kiinnostuneet henkilöt ja yhteisöt. Yhdistyksen jäsenenä on muun muassa musiikin aineenopettajia, soitonopettajia, luokanopettajia, varhaisiän musiikinopettajia, kantoreita, varhaiskasvattajia, musiikkiterapeutteja, erityisryhmien opettajia sekä tanssi- ja liikuntakasvattajia.

Jäseniä yhdistää kiinnostus Orff-pedagogiikkaan ja sen luovaan soveltamiseen musiikkikasvatustyössä. JaSeSoi ry:ssä on noin 400 jäsentä.

Hallinto

Päätösvaltaa käyttävät sääntömääräiset vuosikokoukset. Yhdistyksen hallitus valitaan syyskokouksessa kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Puheenjohtaja

Elisa Seppänen, elisa.seppanen@jasesoi.com

Muu hallitus

Tuuli Lehtomäki, taloudenhoitaja,
tuuli.lehtomaki@jasesoi.com

Laura Vainio, varapuheenjohtaja,
laura.vainio@jasesoi.com

Elin Bergdal, sihteeri, elin.bergdal@jasesoi.com

Ulla-Sisko Jauhiainen,
ulla-sisko.jauhiainen@jasesoi.com

Iina Kotola, iina.kotola@jasesoi.com

Katariina Kumpulainen,
katariina.kumpulainen@jasesoi.com

Terhi Kuusisto, terhi.kuusisto@jasesoi.com

Katriina Mathlin, katriina.mathlin@jasesoi.com

Susse Mattila, susse.mattila@jasesoi.com

Elina Simes, elina.simes@jasesoi.com

Matleena Parviainen, matleena.parviainen@jasesoi.com

Päivi Pulkkinen, paivi.pulkkinen@jasesoi.com

Tapahtumat

RytmiS

Monipuolinen, virkistävä ja virikkeitä antava kurssi, jonka työpajoissa heittäydytään musisoimaan, liikkumaan ja laulamaan huippupedagogien johdolla.

Musiikkipedagogiikan koulutusohjelma - Orff-kurssit I - II - III - lopputyöseminaari

Musiikkipedagoginen, opintojaksolta toiselle etenevä ja syvenevä koulutuskokonaisuus, jossa syvennytään Orff-pedagogisen lähestymistavan kautta musiikkikasvatukseen. Koulutuksen viimeinen jakso on pedagogista kasvua reflektoiva lopputyöseminaari. Koulutuksen laajuus on 20 opintopistettä.

International Music Village

Luonnonläheinen, yhteisöllinen ja kansainvälinen matka opettajuuteen.

SyysSeSoi

Jäsenille ilmainen koulutustapahtuma, joka kokoaa jäsenistön vuosikokoukseen. Tarjoaa jäsenistölleen mahdollisuuden toimia kouluttajana.

Kansainvälinen toiminta

JaSeSoi ry toimii yhteistyössä Carl Orff -säätiön (Carl Orff Stiftung) ja Orff-Forum (International Orff-Schulwerk Forum Salzburg) kanssa, ja pitää yhteyttä muihin Orff-yhdistyksiin muun muassa järjestämällä Sunday Sharing -tapahtumaa yhdessä AOSA:n (American Orff-Schulwerk Association) ja Orff Catalunyan kanssa sekä osallistumalla vuosittaiseen kansainväliseen Orff Forum -tapaamiseen.

Tiedotus

JaSeSoi ry julkaisee kerran vuodessa ilmestyvää JaSeSoi Journal -lehteä. Jäsenistöä tiedotetaan sähköpostitse, nettisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Soittimisto

JaSeSoi ry:llä on omaan koulutuskäyttöön tarkoitettu laaja Orff-soittimisto.

Jäsenedut

JaSeSoi ry tarjoaa jäsenilleen koulutuslennuksen RytmiS:stä, Musiikkipedagogiikan koulutusohjelmasta ja muista kursseista. Jäsenet saavat ilmaisen koulutuksen SyysSeSoin yhteydessä. JaSeSoi ry järjestää jäsenilleen myös soittajaisia, mutta niitä ei ole järjestetty pandemiavuonna. Jäsenet saavat JaSeSoi Journal -jäsenlehden kerran vuodessa, sekä mahdollisuuden käyttää yhdistyksen Orff-käsikirjastoa. Jäsenet voivat hakea yhdistykseltä koulutustukea kansainvälisille Orff-kursseille.

JaSeSoi ry kannustaa musiikkikasvattajia aktiiviseen toimintaan.

JaSeSoy

Kurssikalenteri 2024

Koulutuksia kaikille musiikin parissa työskenteleville

RytmiS 23.- 24.3.2024

Step-koulutuksen kampus, Järvenpää

Kouluttajina mm. Nemat Battah (Palestina/
Jordania) ja Liisa Kallio

Musiikkipedagogiikan koulutusohjelma

Orff-kurssit I, II ja III 4.- 9.6.2024

Linnasmäen opisto, Turku

Kolmena eri vuonna jaksolta toiselle etenevä
ja syvenevä monipuolinen kurssikokonaisuus,
joka päättyy neljännen vuoden
Lopputyöseminaariin.

Kouluttajina mm. Markku Kaikkonen,
Puro Paju, Riikka Rauhala,
Xavi M. Rocamora ja Elisa Seppänen

Ilmoittautuminen: www.jasesoi.com/
musiikkipedagogiikan-koulutusohjelma

Lopputyöseminaari 4.- 5.5. 2024

Multia

Kouluttajana Elisa Seppänen

JaSeVieläkinSoy 3. - 4.6. 2024

Linnasmäen opisto, Turku

Yhteinen tapaaminen, jossa muistellaan
yhdistyksen "vanhoja aikoja", mutta musisoidaan
ja katsotaan myös tulevaisuuteen.

Kouluttajina mm. Soili Perkiö, Elisa Seppänen,
Xavi Rocamora ja Eija Ahvo.

Myös muita tuttuja kouluttajia vuosien varrelta.

International Music Village 8. - 12.7.2024

Vinkovec, Kroatia

Luonnonläheinen, yhteisöllinen ja
musiikkipedagoginen matka opettajuuteen.

Kouluttajina Senem Krispler ja Lela Kaplowitz
(Järjestäjänä Kroatian Orff-yhdistys CROSA)

SyysSeSoy 28.9.2024

Jäsenille ilmainen koulutuspäivä,
jonka yhteydessä on yhdistyksen vuosikokous.

Lisätietoja: www.jasesoi.com

Muutokset mahdollisia. Seuraa tiedotusta yhdistyksen netti-ja
Facebook-sivulla sekä -ryhmässä.